

عنوان مقاله:

بررسی ساختار کالبدی-فضایی کاروانسراهای مسیر جاده ابریشم در خراسان بزرگ

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 13، شماره 48 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مهلا مهیمنی - دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری، دانشکده معماری، موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری، مشهد، ایران

فائزه نبوی - استادیار، گروه معماری، موسسه آموزش عالی بینالود، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

نیاز به وجود یک سرپناه از گذشته تا به امروز باعث شده است انسانها همواره در طول سفر نیز از آن غافل نباشند. کاروانسراها از جمله بناهای قدیمی بین راهی و منزلگاه امن برای کاروانیان در مسیرهای مهم بازرگانی زیارتی ایران بوده اند. بسیاری از کاروانسراها را می توان از نظر شیوه ساختمانی از شاهکارهای معماری و هنری زمان خود دانست. ابهامات متعددی در چگونگی تحولات ساختاری و فضایی این بناهای ارزشمند در ادوار مختلف تاریخی وجود دارد و از این رو بررسی شیوه طراحی آنها ضرورت دارد. در پژوهش حاضر به معرفی ویژگی های کالبدی و ساختاری چند نمونه از کاروانسراهای واقع در شاهراه ابریشم (سرخس-سبزوار) پرداخته و آنها را مورد تحلیل و بررسی قرار می دهیم. بر این اساس، سوالات اصلی مقاله به شرح زیر مطرح می شوند: -ساختار کالبدی کاروانسراهای مورد نظر چگونه است؟ -عناصر کالبدی و فضایی موثر در کاروانسراهای خراسان در مسیر ابریشم کدام اند؟ لذا تحقیق انجام شده مبتنی بر مطالعات اسنادی و میدانی تدوین شده است، نوع این تحقیق کاربردی و از نظر روش، تفسیری- تاریخی می باشد به این صورت که مشاهدات و برداشتهای اولیه از کاروانسراهای مورد نظر انجام شده و در ادامه با توجه به مطالب گرد آمده به بررسی برخی از مشخصات معماری این کاروانسراها در دوره های مختلف پرداخته می شود. در نهایت این بناها در نظام توده -فضا، ساختار کالبدی-فضایی، سلسله مراتب فضایی و فضای پر-خالی بررسی می گردد که می تواند به عنوان ارائه راهکارهایی جهت طراحی مجتمع های بین راهی با هدف رفع نیازهای مردم جامعه و ایجاد فضایی مطلوب از گذشته تا به امروز یاری برساند.

کلمات کلیدی:

کاروانسرا، جاده ابریشم، خراسان، ساختار کالبدی، سازماندهی فضایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030509>

